

DOMONKOS LÁSZLÓ

AZ IGAZSÁG PÁNCÉLOSAI

2015. július 7-én felavatták Koszorús Ferenc szobrát a budai Várban.

Különös sors, különös életút, még különösebb utóélet.

Ha ma Magyarországon tíz tájékozott, felelősségteljes, az ország sorsa és története iránt komolyan érdeklődő embertől megkérdeznénk, ki volt az a Koszorús Ferenc ezredes és mit csinált, a tizből tizenkettő némi homlok-ráncolás után tanácstalanul széttárná a karját, netán tétován visszakérdezne: nem a doni áttörésnél játszott szerepet, vagy netán 56-ban...? (Legjobb esetben.) Pedig amit Koszorús Ferenc vitéz nagybányai Horthy Miklós kormányzó parancsára tett: a legnagyobb, legdöntőbb hatású, legkomolyabb következményekkel járó magyar hőstettek közé tartozik.

Az erdélyiekért Ceausescuval szemben ugyan elég sokat tevő, de ezzel együtt különösebb magyarbarátsággal nem vádolható, boldogult Tom Lantos képviselő 1994. május 26-án a következőket mondotta az Egyesült Államok kongresszusában: *„Koszorús Ferenc a magyar Holokauszt hőse, akinek rendkívüli bátorsággal véghezvitt tette azt eredményezte, hogy Budapest nácik általi végleges birtokbavétele három és fél hónappal elhúzódott, és ez az időszak lehetővé tette, hogy zsidók ezrei meneküljenek meg a biztos pusztulástól.”*

Hantó Zsuzsa és Székér Nóra olyan könyvet szerkesztett, amely a szó legszorosabb értelmében falat döntő. A

hallgatás falát szétromboló. A sanda, aljas elhallgatásba csomagolt magyar-ellenességnek, a hetven esztendeje folyamatos bűnbakká tételt szolgáló, megbélyegző, hazug, önérdekből-számításból folytatott, vádaskodó-rágalmazó, tudatosan gerjesztett és hisztérikus propagandahadjáratnak – végre! – hadat üzenő.

Egy debreceni születésű magyar főtisz, ez idő szerint vezérkari ezredes, az esztergomi 1. páncélos hadosztály parancsnoka, miután a doni hídfőcsatákban tanúsított hősiességéért megkapja a Magyar Érdemrend tisztí keresztjét, Lázár Károly altábornagynak, Horthy Miklós testőrpáncsnokának közvetítésével a június 26-i koronatanács után a kormányzótól parancsot kap: mozgósítsa a páncélos hadtest parancsnoksága alá tartozó hadosztályának páncélos ezredeit, egységével vonuljon be Budapestre, távolítsa el a fővárosi zsidóság németek által elrendelt deportálását buzgón végrehajtani akaró csendőr alakulatokat – a kormányzó utasításaira fittyet hányó Bakó László belügyi államtitkár embereit –, és ily módon katonai erővel akadályozza meg a budapesti zsidó lakosság erőszakos elhurcolását. Koszorús, mint igazi magyar katona, pontosan, megbízhatóan és keményen teljesíti a kapott parancsot, katonái híres Turán és Toldi harcokcsikkal július 6-án hajnalra precízen és gyorsan megszállják Budapest stratégiai pontjait, a többnyire nem túl nagy meggyőződéssel védekező csendőröket eltávolítják, és ily módon igen radikálisan és hatékonyan meghiúsítják a deportálásokat. Mintegy 250 ezer magyar zsidó állampolgár menekül meg így, lehetőséget kapva a túlélésre. Meg az emlékezésre, hogy akadt az akkor már negyedik hónapja egy nagyhatalom által megszállott, háború nyomorította kis országban egy vezető poli-

tikus és egy nagyszerű katona, aki világraszóló példát mutatott bátorságból és emberségből egyaránt. (Hogy mi lett az emlékezéssel – és a megbecsüléssel! –, arról itt és most csak annyit: ama vezető politikusnak még mindig nem lehet szobra, sőt, utcája vagy tere sem a magyarok országában, máig fasisztának és minden egyébnek mocskolják, ami meg a katonát illeti: a teljes feledés és feledtetés, az elhallgatás néma, süket csöndje borult rá – ugyancsak évtizedekig. A hajnal perze most is megvirrad, a történelem visszatér, az idő könyörtelen igazságszótó kardja működik: a *Páncélosokkal az életért* című kötet (alcíme: *Koszorús Ferenc, a Holokauszt hőse*), amelyet a Koszorús Ferenc Emlékbizottság adott

ki, Hende Csaba köszöntő beszédét éppúgy tartalmazza, mint ifj, Koszorús Ferenc igen izgalmas és informatív visszaemlékezését vagy – többek között – olyan kitűnő történészek és más szakemberek írásait, mint például M. Kiss Sándor.

Itt fekszik hát most végre előttünk ez az akár szenzációszámba menőnek is nevezhető, rendkívüli fontosságú kötet, miközben Babits sorait mormolhatjuk magunk elé, kissé elmosolyodva: „... erős igazsággal az erőszak ellen: / így élj, s nem kell félned, veled már az Isten./ Kélnék a zsarnokok, tűnnek a zsarnokok. / Te maradsz, te várhatsz, nagy a te zálogod. / Zsibbad a szabadság, de titkon bizsereg, / és jön az igazság, közelebb, közelebb...”

Koszorús Ferenc – harckocsija előtt